

میزووی ئینتەرنیت

سەرەتا:

Baran (RAND Corporation) و
بلاو کردنەووی بیروکە کە، جیتر پیویست بە
کۆمپیوتەرێکی گەرە نەبی وە ک ناوەندیک
بۆ رایە ئە.

رەنگە بتوانریت بوتریت کە دروستبوونی
ئینتەرنیت لە سەرەتاوە، پاشماوەی شەری سارد
بوو!

1. سەرەتای سالی 1957.

5. سالی 1965.

کۆمپیوتەرێکی TX-2 ئەگەل کۆمپیوتەرێکی
Q-32 یە کدا لەرپی دەلی تە لەفۆنەو
پەيوەندی دەکن و بەم شیوەیە یە کەم
تاقیکردنەووی دوور لە تیوری پەیدا دەبیت.

کاتیکی کە UDSSR یە کەم سەتەلایتی
SPUTNIK دادەنن ئەمەریکیەکان
بە پیویستی دادەنن کە، وەلامی ئەم پیشکەوتنە
تەکنەلۆژی و سەربازییە بدەنەو، بۆیە
ریکراویکی وە ک ARPA کە، کورتکراوی

6. سالی 1966.

(Lawrence G. Roberts (MIT
رێگە دەگریتە بەر بۆ (ARPA) و
بیرۆچکە ی پیشخستنی رایە ئە کە بە خیرایی
دەخاتە بەردەم لپرسراون کە، ئە سالی 1967
دا بلاو دەکرێتەو.

Advanced Research Projects
(agency) یە، ئەدایک دەبیت کە،
سەر بە وەزارەتی بەرگری USA
Department of Defense.) یە
(DoD).

7. سالی 1967.

بۆ یە کە مین جار کۆبوونەووی نیوان دوو
کۆمپانیای RAND و NPL (National
Physical Laborator) ئەگەل
ARPA.

ئەرکەکانی ئەم ریکراوە پیشخستنی رایە ئە
و پەيوەندی ئە ئە کترۆنیی هەمەجەشەنە یە
بۆ پیشخستنی USA ئە بەر بەرە کاندنی
UDSSR دا.

2. سالی 1961.

Leonard Kleinrock هە ئە دەسیت
بە دانانی یە کەم تیوری دەریارە چۆنیی
راگواستنی دراووەکان و چۆنیی پەستانی
پەرگە و دراووەکان لە پەيوەندییە کاندنا.

8. سالی 1968.

زانکۆی کالیفۆرنیا، ئۆس ئەنجس (UCLA)
و ریکەوتنیان ئەگەل (ARPA) دەریارە
Network Measurement
"Center".

3. سالی 1962.

J.C.R. Licklider und W. Clark
Galactic و ئەدایکبوونی بیرۆچکە
"Network" بەی بوونی خایک وە ک
ناوەندیک بۆ رایە ئە.

4. سالی 1964:

کۆمپانیای Bolt Beranek Newman
(BBN) (=ریک دەکەوێت ئەگەل (ARPA)
دەریارە "Packet Switch".

On Distributed
"Communications" و (Paul)

کۆمپانیای NWG (Network

علی محمد - ئەلمانیا
زانستپەرەوانی کورد

۲۰۰۳

يه كه مين ليسته ي پوښتي "Mailing list" ي Steve ARPANET داده نيرت له لايه ن Steve Walker به ناوي (MsgGroup) هوه، John Vittal MSG پيش ده خات و له م کاتوه ده توانيرت وه لامدانه وه، بيشانداني پوښتيکي نه له کتروني و په رگه يه ک يان پيدا لکاو يک (Attachment) ي به ته واوه تي کار بکهن.

16. سالي 1976.

Elizabeth II له ريکه وتي مانگي 2 ي 1976 دا پوښتيکي نه له کتروني (E-Mail) له نه مه ريکاوه ده نيرت بو ننگلته را.

به رنامه ي Unix-to-Unix UUCP AT&T Bell Labors له لايه ن Copy پيشده خريت و ساليک دواي نه وه له گه ل سيسته مي (Unix) يونکس دا ده خريته گه ر.

17. سالي 1977.

(RFC) ي ژماره 733 بلاو ده کريته وه که، له مهر پوښتي نه له کتروني ده دويت.

18. سالي 1978.

پروټوکولي TCP له گه ل IP له يه ک جيا ده کريته وه.

(RFC) ي ژماره 748 که، له مهر TELNET RANDOMLY-) (LOSE Option ده دويت.

19. سالي 1979.

Larry Landweber له ريکه وتي کوبونه وه يه ک له نيوان (National Science Foundation) NSF، زانکوي Wisconsin و زوربه ي زورز زاناياني کومپيوته ري نه و سرده مه ي زانکوکان. نامانجي

11. سالي 1971.

15 شوين پيکه وه به ستر او بونه وه و 23 کومپيوته ر له رايه نه که دا ههن.

شوينه کانيش نه مانهن :

UCLA, SRI, UCSB, University of Utah, BBN, MIT, RAND, SDC, Harvard, Lincoln Lab, Stanford, UIU(C), CWRU, CMU, NASA/Ames

Ray Tomlinson ي سر به کومپاني ي BBN پروگرام يکي پوښتي نه له کتروني (E-Mail) داده هيټيت. 12. سالي 1972.

Ray Tomlinson ده ستکاري پروگرامي پوښتي نه له کتروني يه که ي ده کات و هيماي @ که، له سر چاپکه ره که يه تي ورديه گريت و ده لي نه مه واتاي له (at) ده گه يه نيټ.

13. سالي 1973.

رايه نه په رده سيټيت و نيټه ر نيټ به هه نديک ولاتي ديکه ي وه ک نه رويج و به ريتانيا ده گات، به لام هيستا بو تاقيرک رده وه يه.

14. سالي 1974.

Bob Kahn و Vint Cerf يه که م پروټوکولي A Protocol for Packet Network Internetworking که، له مهر پروټوکولي TCP ده دوا، بلاو ده که نه وه.

15. سالي 1975.

(Working Group) له لايه ن Steve Crocker دروست ده بيت بو نه وه ي پروټوکولي رايه نه بو ARPANET پيش بخات.

9. سالي 1969.

چوار شوين پيکه وه ده به ستر نيټه وه به يارمه تي AT&T که هيټيکي 50kbps ده خاته به رده ستيان و هه روهه ا

به يارمه تي کومپيوته ريکي IMPs که، له لايه ن BBN وه ته رخان کر ابوو.

شوينه کان نه مانه بوون:

UCLA .

Stanford Research Institute (SRI)

زانکوي Santa Barbara USC (Barbara USC)

زانکوي نونا .

Steve Crocker کاره که ي (يه که مين نووسراوي RFC Request For Comment) ده خاته به رده ست.

يه که مين پاکه تيکي رايه نه له نيوانياندا:

Charley Kline له UCLA هوه هه ول ده دات پاکه تيک بو SRI بنيرت سيسته مه که له کارده که ويټ له کاتي نووسيني پيتي G له وشه ي Login دا.

نه مه ش پروټوکوليکي ده ست نووسي نه و کاتنه يه له ريکه وتي 29.10.1969

10. سالي 1970.

بلاو کر دنه وه ي پروټوکولي HOST-HOST له لايه ن C.S.Carr, S.Crocker و V.G.Cerf هوه.

کومپيوته ره کاني ARPA له په يوه ندييه کانياندا (Network) NCP Control Protocol به کاردينن.

23. سالی 1986. ژمارەى كۆمپيوتەرە (Host) كانى ئىنتەرنىت دەگاتە 10، 000.
- درووستبوونى NFSNET و NFS پىنج ناوەندى كۆمپيوتەرى دادەمەزىنىت ناوەندەگانىش ئەمانە بوون:
25. سالی 1988. JVNC @ Princeton، PSC @ Pittsburgh، SDC @ UCSD، NCSA @ UIUC، Theory Center @ Cornell
20. سالی 1981. ICB (Internet ARPANET Configuration Control Board) دادەمەزىنىت.
21. سالی 1982. RFC) ى ژمارە 801 ی NCP/ TCP TRANSITION PLAN بۆلۆدەكریتهوه.
21. سالی 1982. IETF (Internet) Engineering Task Force و (Internet Research Task) IRTF Force.
- پىشخستى پروتوكولى NNTP) (Network News Transfer Protocol
24. سالی 1987. بربرەى تۆرى NFSNET دەكریت بە T1= 1.544Mbps California Education and Research Federation Network ئە لایەن Susan Estrada هوه دەكریتهوه.
21. سالی 1983. NSF و رىكەوتنامەى بەرپۆبەردنى NSFNET ئە لایەن Merit Network Inc هوه.
- IANA (Internet Assigned Numbers Authority) ئە مانگى 12 دا لەدايك دەبییت.

- كۆبوونەوه كه درووستكردى مەلەبەندىكى زانستى كۆمپيوتەر بوو.
- ICCB (Internet ARPANET Configuration Control Board) دادەمەزىنىت.
20. سالی 1981. RFC) ى ژمارە 801 ی NCP/ TCP TRANSITION PLAN بۆلۆدەكریتهوه.
21. سالی 1982. IETF (Internet) Engineering Task Force و (Internet Research Task) IRTF Force.
- پىشخستى پروتوكولى NNTP) (Network News Transfer Protocol
24. سالی 1987. بربرەى تۆرى NFSNET دەكریت بە T1= 1.544Mbps California Education and Research Federation Network ئە لایەن Susan Estrada هوه دەكریتهوه.
21. سالی 1983. NSF و رىكەوتنامەى بەرپۆبەردنى NSFNET ئە لایەن Merit Network Inc هوه.
- IANA (Internet Assigned Numbers Authority) ئە مانگى 12 دا لەدايك دەبییت.

ئە مانگى يەك دا گشت پروتوكۆله كانى NCP دەگۆردىن بۆ TCP/IP.

ئەلمانیا و كۆريا دینه ناو رایه ئەوه!

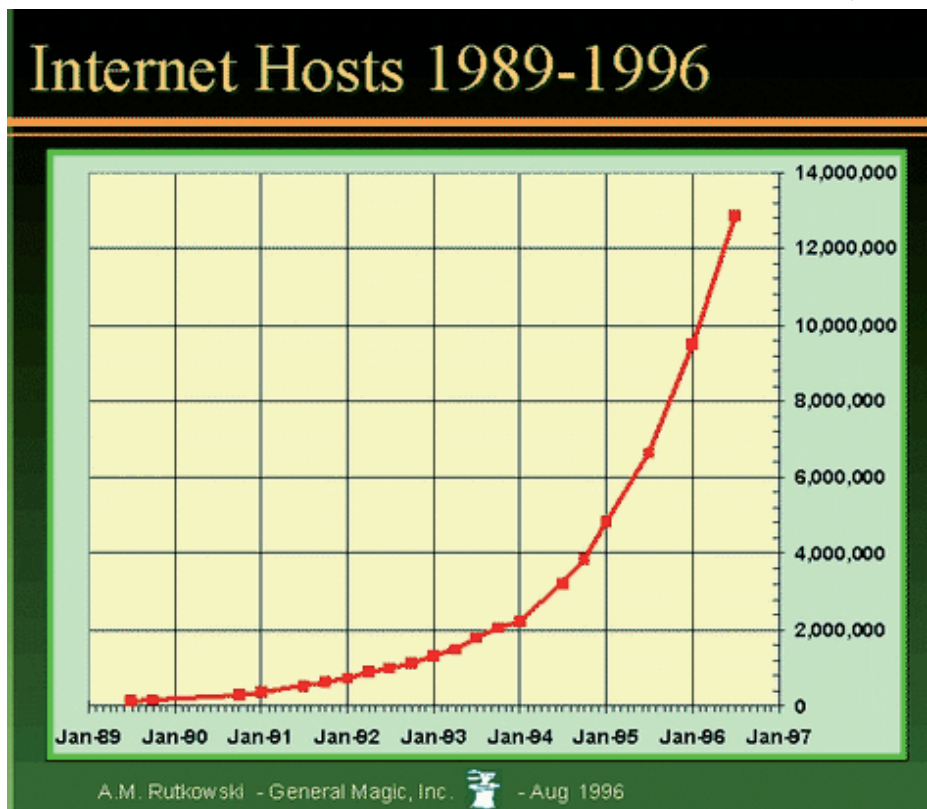
Tom Jennings ئە لایەن FidoNet يەوه پىش دەخرییت. 21. سالی 1984.

Paul Mockapetris بىرۆكەى DNS = Domain Name System ی ئە (RFC) ى ژمارە 882 و 883 دا بۆلۆ دەگاتەوه.

internet ئەم سالدەدا ئە 1024 كۆمپيوتەر پىكها تۆوه. 22. سالی 1985.

SRI (Stanford Research Institute) ئەركى DNS تۆماركردن دەگریتە ئەستۆى خۆى.

RFC ى ژمارە 968 بۆلۆ دەكریتهوه.

Jarkko Oikarinen بە سەرکەوتوویى پىش (Internet Relay Chat) MCI و Merit، IBM بە هەرسىكیان ANS دادەمەزىنن.

